

De Minister voor Armoedebelid, Participatie en Pensioenen
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
29 maart 2023

Ons kenmerk
z2022-06003

Uw brief van
12 oktober 2022

Contactpersoon
-

Uw kenmerk
2022-0000195261

Onderwerp

Wetgevingsadvies Tijdelijke regeling signaal betalingsachterstanden in verband met een experiment van DUO en de gemeente Amsterdam

Geachte mevrouw Schouten,

Bij brief van 12 oktober 2022 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het concept voor de Regeling van de Minister voor Armoedebelid, Participatie en Pensioenen tot wijziging van de Tijdelijke regeling signaal betalingsachterstanden in verband met een experiment van DUO en de gemeente Amsterdam (hierna: het concept).

De AP heeft een aantal opmerkingen over het concept en adviseert daarmee rekening te houden.

Strekking van het concept

Het concept beoogt de Tijdelijke regeling signaal betalingsachterstanden aan te passen om signalen van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) aan de gemeente Amsterdam over studieschulden tijdelijk mogelijk te maken. Op grond van artikel 10 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) kan bij ministeriële regeling een signaal van een schuldeiser over betalingsachterstanden, die een betere indicatie vormt voor meer schulden, worden aangewezen. Het gaat daarbij om achterstallige schulden in de zin van de Wet studiefinanciering 2000 en eventuele betalingsachterstanden op geldboetes met betrekking tot het reisrecht kunnen worden gesignaleerd. De persoonsgegevens die door DUO aan de Gemeente Amsterdam worden verstrekt zijn: de contactgegevens en de geboortedatum van de inwoner, en de hoogte van de betalingsachterstand. Gemeenten kunnen naar aanleiding van een verkregen signaal uit eigen beweging schuldhulp aanbieden.

Datum
29 maart 2023

Ons kenmerk
z2022-06003

Advies

Drempelbedrag

Het doel van artikel 10 Wgs is om experimenten mogelijk te maken en zo innovatie te stimuleren door ruimte te geven aan het ontwikkelen van betere indicatoren voor vroegsignalering.¹ Een signaal wordt alleen aangewezen als het naar verwachting een betere voorspeller is voor vroegsignalering en mensen met risicovolle schulden daardoor sneller worden bereikt.

De toelichting op het concept vermeldt dat uit analyse van DUO blijkt dat een groep jongeren in Amsterdam betalingsachterstanden heeft bij de aflossing van de studielening, lesgeld en boetes over het OV-abonnement. Het gaat daarbij volgens de toelichting om grote aantallen, waarvan ongeveer 5.000 personen een betalingsachterstand hebben van meer dan 1.200 euro. Een groot deel van die jongeren is niet in beeld bij de schuldhulpverlening, terwijl de gemeente Amsterdam wel ziet dat als jongeren schuldhulp krijgen, zij vrijwel altijd ook een betalingsachterstand hebben bij DUO. Volgens de toelichting is de verwachting daarom dat signalen over betalingsachterstanden van DUO een goede indicator zijn voor het vinden van meer jongeren met problematische schulden. Daarmee lijkt basis te zijn voor de aanname dat enige vorm van signalering van schulden bij DUO het bereik van de schuldhulpverlening zou kunnen vergroten.

Een gevaar van vroegsignalering en experimenten daarmee is dat er persoonsgegevens worden verstrekt over personen die niet daadwerkelijk te maken hebben met risicovolle schulden. Dat is uit oogpunt van onder meer het beginsel van minimale gegevensverwerking problematisch.² Het gekozen drempelbedrag van 270 euro is in dat verband van belang omdat het bepalend is voor de personen over wie persoonsgegevens worden verstrekt. Uit de toelichting volgt niet duidelijk wat de basis is voor de hoogte van dat bedrag en waarom daar het omslagpunt ligt voor wat betreft de verwachte voorspellende waarde van de indicator. Ook is niet duidelijk of dit bedrag als zodanig als een problematische schuld wordt aangemerkt, of dat het daarvoor slechts een voorspeller is, en hoe dat bedrag zich verhoudt tot betalingsachterstanden van meer dan 1.200 euro die kennelijk als risicovolle schulden worden aangemerkt.

De AP adviseert om de hoogte van het drempelbedrag te motiveren en daarbij rekening te houden met het gevaar dat mogelijk persoonsgegevens worden verstrekt over personen die niet daadwerkelijk risicovolle schulden hebben.

Te verstrekken persoonsgegevens

In het concept staat opgenomen welke persoonsgegevens worden opgenomen. Het betreft onder andere de 'contactgegevens van de inwoner'.³ In de toelichting op het concept valt te lezen dat het daarbij gaat om 'naam, adres en woonplaats en ook telefoonnummer en emailadres als die beschikbaar zijn'.⁴ De tekst in de regeling is door het gebruik van de open formulering 'contactgegevens' breder dan de uitleg die daaraan wordt gegeven in de toelichting. Uit oogpunt van onder meer de beginselen van transparantie en

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 35 316, nr. 3, p. 34.

² Artikel 5, eerste lid, onder b, van de AVG.

³ Artikel 2.3, tweede lid, van het concept.

⁴ Toelichting op het concept, p. 4.

Datum
29 maart 2023

Ons kenmerk
z2022-06003

minimale gegevensverwerking, is het wenselijk dat de typen persoonsgegevens die worden verstrekt ook als zodanig in de tekst van de regeling worden opgenomen.⁵

De AP adviseert om de specifieke typen persoonsgegevens die kunnen worden verstrekt over inwoners in de tekst van het concept op te nemen.

Aantal betalingsherinneringen

In artikel 1.2 van de te wijzigen regeling zijn voorwaarden opgenomen waaraan de schuldeiser, in dit geval DUO, moet voldoen alvorens een signaal verstrekt mag worden. Een van de voorwaarden is dat DUO ten minste eenmaal een schriftelijke herinnering heeft gestuurd aan de inwoner over de betalingsachterstand.⁶ In de toelichting op het concept valt te lezen dat inwoners die worden gesignaleerd 'in ieder geval gedurende drie maanden drie betalingsherinneringen' van DUO hebben ontvangen.⁷ Daarmee wordt in feite een beperking aangebracht ten aanzien van de personen over wie een signaal wordt verstrekt. Deze beperking is echter niet als zodanig in de regeling opgenomen.

De AP adviseert om de bovengenoemde beperking met betrekking tot het aantal schriftelijke herinneringen dat is ontvangen door een inwoner in de tekst van het concept op te nemen.

Werklast

De AP merkt op dat het concept naar verwachting niet zal nopen tot extra inzet door de AP.

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies niet eerder dan na vier weken openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat zij ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Aleid Wolfsen
voorzitter

⁵ Artikel 5, eerste lid, onder a en b, van de AVG.

⁶ Artikel 1.2, onder c, van de Tijdelijke regeling signaal betalingsachterstanden.

⁷ Toelichting op het concept, p. 4.